

2.) Čo z nich vyrastie?

Ročník:

7. ročník ZŠ

Téma:

Zdravie a život človeka / Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie

Téma GV:

Globálne problémy – úmrtnosť detí; humanitárna pomoc

Čas:

1 vyučovacia hodina, t. j. 45 minút

Pomôcky:

notebook, knihy, fotografie, tabuľa, krieda, flipchart, fixky, pastelky, perá, lepiaca páska, letáky humanitárnych organizácií

Ciele:

Žiak/žiačka má:

- analyzovať príčiny vysokej detskej úmrtnosti v krajinách globálneho Juhu (kognitívny);
- objasniť pojem humanitárna pomoc a vysvetliť formy tejto pomoci (kognitívny);
- vymenovať organizácie poskytujúce humanitárnu pomoc (kognitívny);
- empaticky sa vcitovať do situácie ostatných a solidarizovať s ľuďmi žijúcimi v ťažkých životných podmienkach (afektívny);
- pociťovať motiváciu, podieľať sa na riešení globálneho problému – vysokej detskej úmrtnosti (psychomotorický).

Postup:

Evokácia – 5 minút

1

Opýtajte sa žiakov, či si pamätajú svoje posledné očkovanie a či vedia, prečo boli zaočkovaní. Krátko so žiakmi diskutujte o očkovaní, ktoré absolvovali, a o prejavoch a následkoch infekčných chorôb, proti ktorým sú ľudia očkovaní.

Uvedomenie si významu – 25 minút

2

Rozdeľte žiakov do 5 skupín. Každá skupina dostane notebook a úlohou žiakov bude vyhľadať, aké očkovania absolvujeme u nás počas života, prečo je dobré očkovať danou vakcínou a ako to pomôže skvalitniť život.

3

Na tabuľu/flipchart napíšte spolu so žiakmi:

- očkovania, ktoré počas života absolvujeme;
- aký význam má pre nás očkovanie v dnešnom živote;
- čomu sme sa vďaka očkovaní vyhli.

4

Každá skupina dostane jeden veľký papier, fixky, pastelky, ceruzky a perá. Do každej skupiny dáme jednu fotografiu, na ktorej bude zobrazené dieťa približne do jedného roka, a kartičky s pokynmi (fotografie dieťaťa vyberajte s prihliadnutím na pokyn na kartičke). Úlohou skupiny bude napísať podľa pokynu príbeh o tom, ako bude pokračovať život tohto malého bábätka, ktoré ešte za seba nemôže rozhodovať. Príbeh treba nakresliť alebo napísať.

Pokyny pre skupiny:

- Toto dieťaťko sa narodilo mamičke v Keni. Rodina je chudobná a nemá finančné prostriedky na zaplatenie očkovania, preto dieťaťko nebolo zaočkované.
- Toto dieťaťko sa narodilo mamičke v Laose, kde vďaka zbierke Modrý gombík v roku

2010 organizácia Unicef poskytla očkovacie vakcíny proti novorodeneckému tetanu a dieťaťko bolo zaočkované.

- Toto dieťaťko sa narodilo mamičke v Bulharsku, kde štát neprispieva takmer na žiadne očkovanie. Dieťaťko síce rodičia dali zaočkovať, ale väčšina detí nie je zaočkovaná.
- Toto dieťaťko sa narodilo mamičke na Slovensku a absolvovalo všetky povinné očkovania.
- Toto dieťaťko sa narodilo na Slovensku, ale mamička sa rozhodla, pod tlakom rôznych mediálnych správ, že ho nezaočkuje.

5

Nechajte žiakov, aby v skupine pracovali cca 10 minút. Počas formovania príbehov sledujte prácu žiakov v jednotlivých skupinách. Je dobré, aby žiaci počas práce videli na tabuľu, kde si na začiatku vypísali jednotlivé očkovania aj s ich dôsledkami.

6

Po uplynutí času požiadajte žiakov, aby odprezentovali svoj príbeh o dieťatku. Každé skupine vymedzte čas cca 2 minúty.

Reflexia – 15 minút

7

Po prečítaní príbehu vyzvite žiakov, aby sa usadili, a diskutujte:

- Je pre nás výhoda to, že máme možnosť byť zaočkovaní?
- Čím by sme mohli byť ohrození, keby sme neboli zaočkovaní?
- Prečo nebolo zaočkované dieťaťko z Kene z príbehu č. 1?
- Prečo sa mamička z príbehu č. 5 rozhodla nedať svoje dieťa zaočkovať?
- Kto poskytol očkovaciu vakcínu dieťatku z Laosu?
- Poznáte organizáciu Unicef? Komu táto organizácia pomáha?
- Poznáte zbierku Modrý gombík? Už ste sa niekedy vy alebo vaši blízki do takejto zbierky zapojili?
- Poznate aj iné organizácie alebo iné formy pomoci deťom v krajinách globálneho Juhu?
- Ako sa nazýva takáto forma pomoci?
- V čom spočíva humanitárna pomoc?
- Akým spôsobom by ste vedeli pomôcť deťom v krajinách globálneho Juhu dostať sa k očkovacej látke, aby ste pritom nemuseli za nimi vycestovať?
- Má význam pre deti, že majú možnosť zaočkovať sa? Myslíte si, že môžu mať na základe očkovacej látky lepší život?
- Je pravdepodobnosť výskytu choroby vyššia, ak dieťa nie je zaočkované?
- Je možné na základe fotografie a informácie o očkovaní určiť, ako bude pokračovať život dieťaťa?

Povinné očkovanie na Slovensku:

4. deň života: tuberkulóza (tá je už nepovinná)

3. -- 4. mesiac: záškrt, tetanus, čierny kašeľ, detská obrna, žltáčka typu B, hemofilová infekcia, pneumokok

5. -- 6. mesiac: opakuje sa

11. -- 12. mesiac: opakuje sa

15. mesiac: osýpky, mumps, rubeola

6. rok života: záškrt, tetanus, čierny kašeľ, detská obrna

11. rok života: osýpky, mumps, rubeola

13. rok života: záškrt, tetanus, detská obrna, čierny kašeľ

Po konzultácii s lekárom je možné očkovanie proti rotavírusom, kliešťovej encefalitíde, žltáčke typu A, meningitíde, chrípke, ovčím kiahňam, rakovine krčka maternice, pneumokokom, prípadne kombinovanou vakcínou proti žltáčke typu A a B.